هفته نامهٔ

وآنان که در راه ما با جان و مال جهاد کردند محققاً آنان را به راه خویش هدایت می کنیم و همیشه خدا یار نیکو کاران است
قرآن کریم

مجاهد

ارگان نشراتی جمعیت اسلامی افغانستان

به‌دنبال آفتاب؛
گردشی در چند رسالهٔ استاد شهید
ص۳

دور ششم –سال چهاردهم – شمارهٔ ششم ۱۹ ثور ۱۳۹۴ ۲۰رجب المرجب ۱۴۳۶ 9 May 2015

سفر هیئت حزب مردم پاکستان به افغانستان

■ ابوبکر سبزوار

یک هیئت بلند رتبه از حزب مردم پاکستان تحت سرپرستی آصف علی زرداری رئیس جمهور سابق این کشور در یک سفر دو روزه به کابل آمد و با مقامات افغان ملاقات داشت. در اعضای هیئت پاکستانی، سید یوسف رضا گیلانی صدراعظم سابق پاکستان، شیری رحمان وزیر سابق اطلاعات و فیصل کریم کندی شامل بودند.

هیئت با داکتر اشرف غنی رئیس جمهور و داکتر عبدالله عبدالله رئیس اجرائیهٔ حکومت موقت دیدار داشت. بعد از اینکه حکومت حزب مردم در پاکستان از قدرت کنار رفت، این بلند پایه ترین هیئت این حزب است که از افغانستان دیدار می نماید. در جریان این سفر هیئت حزب مردم، از جانب رئیس جمهور و رئیس اجرائیه به افتخار آنها دعوت هایی نیز ترتیب داده شد.

رسانه های پاکستانی خبر دادند که در دیدار این هیئت با زمامداران افغان موضوعات مربوط به مبارزهٔ مشترک علیه تروریسم و امکانات مذاکرات صلح میان دولت کابل و طالبان از موضوعات مورد بحث بود و سید یوسف رضا گیلانی صدراعظم سابق پاکستان در مورد پسر ربوده شدهٔ خودش نیز با مقامات افغان گفتگو نمود. پسر سید یوسف رضا گیلانی از چند سال بدینسو توسط طالبان پاکستان ربوده شده و گفته می شود که در مناطق سرحدی میان افغانستان و پاکستان در بند طالبان است.

در جریان این ملاقات ها مسایل مربوط به روابط دو کشور نیز مورد بحث قرار گرفت. رئیس جمهور افغانستان به هیئت پاکستانی گفت که، بعد از بمیان آمدن حکومت وحدت ملی، در روابط میان کابل و اسلام آباد تغییرات مثبت فراوان بمیان آمده و دو کشور به فرصت های تازه ای از همکاری های دوجانبه دست یافته اند اما جانب افغانی انتظار قدم های بیشتری را از جانب اسلام آباد دارد. در این دیدار در مورد نشست قطر میان طالبان و نمایندگانی از شورای صلح افغانستان و بعضی از ص۴

نشست پگواش در قطر

■ راوی

هفتهٔ گذشته دوحه پایتخت قطر شاهد نشستی به منظور بررسی موانع فراروی صلح در افغانستان بود. در این نشست نمایندگان طالبان، شورای عالی صلح، حزب اسلامی، تعدادی از افغان های مستقل از داخل و خارج افغانستان و نمایندگانی از دفتر یونما شرکت داشتند. ابتکار تدویر این نشست را نهاد بین المللی پگواش بعهده داشت.

سازمان پگواش یک موسسهٔ مستقل بین المللی بوده و از زمان تاسیس آن در سال ۱۹۵۷ تلاش نموده تا گفتگو های صلح را بین جهت های درگیر جنگ در مناطق بحرانی جهان سازمان داده و جهان را از پیامد های خطرناک سلاح های اتومی هشدار دهد. بخاطر همین فعالیت هایش این سازمان در سال ۱۹۹۵ برندهٔ جایزهٔ نوبل صلح گردید.

مرکز این سازمان در کانادا بوده و در شماری از کشور ها نیز نماینده دارد. این سازمان در رابطه به گفتمان صلح در افغانستان نخستین بار در ۲۲ الی ۲۳ سپتامبر ۲۰۱۲ نشست دو روزه را در دوبی برگزار کرد که در آن جمعی از افغان های صاحب نظر شرکت داشتند. در پایان آن نشست، جمع بندی از نقطه نظر های مختلف در مورد راه های پایان جنگ در افغانستان به نشر رسید.

مانند نشست دوبی، در نشست دوحه نیز شرکت کنندگان بصورت شخصی دعوت شده بودند و از کدام نهاد یا دولت نمایندگی نمی کردند. در جریان بحث ها طرف های شامل در این نشست به این مسئله توافق کامل داشتند که صلح در افغانستان برای خود این کشور و نیز برای منطقه حیاتی می باشد. اما در رابطه با این نشست یک سوال مهم از همان آغاز کار در ذهن هر افغان وجود داشت؛ آیا این نشست می تواند آغازی برای مذاکرات مستقیم میان دولت و طالبان برای رسیدن به صلح در افغانستان باشد؟

ص۲

آیا عدالت در مورد فرخنده تطبیق شده است؟

■ اندیشه

دادگاه ابتدایی شهر کابل، روز چهارشنبه ۱۶ ثور حکمی را صادر کرد که در آن ۴ تن از عاملان قتل فرخنده، به اعدام محکوم شدند. از جمع ۴۹ تن مهتم ۸ تن آنان به ۱۶ سال حبس محکوم و ۱۸ تن دیگر را این دادگاه بی گناه خواند. در جمع متهمان ۱۹ افسر پولیس، نیز شامل اند که دادگاه به خاطر غفلت در انجام وظیفه، آنان را محاکمه کردند.

این دادگاه محمد شرف مشهور به شرف بغلانی، زین العابدین، محمد یعقوب و عبدالبشیر را به اشد مجازات یعنی اعدام محکوم کرد و هشت تن دیگر را به نام های سیف الرحمن، حسیب الله، غیاث الدین، اکرام الدین، عبدالفتاح، محمد عمران، غلام محمد و مهمند را به ۱۶ سال حبس محکوم کرد.

این دادگاه ۱۸ تن دیگر به نام های محمد حکیم، محمود، محمد ظاهر، شیرزی، کرام الدین، حزب الله، شفیق احمد، اسحق، ربیع الله، عبدالباقی، جان آقا، حامد، جان عزیز، جواد، زاهد احمد، رئیس خدایداد، اجمل و زیارت گل را برائت داد. صفی‌الله مجددی رئیس دادگاه ابتدائی شهر کابل می‌گوید که، این دادگاه حکم خود را در بارهٔ ۱۹ تن از نیروهای پولیس که در پیوند با قتل فرخنده گرفتار شده اند، روز یکشنبه که فردا می باشد اعلام خواهند کرد. رئیس دادگاه گفته است که تا هنوز سه تن از عاملان قتل فرخنده فراری هستند و از نیروهای امنیتی خواست تا آن ها را بازداشت نمایند. ص۵

په هیواد کي وروستی، نا امنی، او شمال ته د جګړو غځیدل

لکه چې تېر کال د دولت د وسله والو مخالفینو عملیات زیات شوي وو او د امریکا د وړاندوینې سره سم د نورو کلونو په پرتله خونړی کال وو. سږ کال هم د ورته وړاندوینې سره سم (چې یو ځل بیا امریکا کړې وه) ۲۰۱۵میلادي کال د افغان دولت او وسله والو مخالفینو ترمینځه د جګړو د زیاتوالي شاهد شو او په ځانګړې ډول هغه مهال دغو جګړو او د نا امنیو پېښو زور واخست چې کله دولتي ځواکونو د هیواد په ځینو جنوبي او ختیځو ولایتونو کې د عملیاتو د پیلولو عزم څرګند کړ او په هلمند. زابل، ارزګان. ننګرهار او لغمان ولایتونو کې یې عملیات پیل کړل؛ ورسره سم د اوړي د موسم په رابره کېدو سره د تېرې جمعې ورځ د طالبانو لخوا هم. د خپلو پسرلینو عملیاتو د زیاتوالي لپاره اعلان شوې وه. چې د دولتي مقاماتو لخوا ورته د اهمیت په سترګه ونه کتلی شو او ځینو یې څرګندونې وکړې؛ چې مخالفین د تېر په څېر دغه اعلان هم د رواني جګړې یوه برخه بولي ۲ مخ

مجاهد
ارگان نشراتی جمعیت اسلامی افغانستان
مؤسس: شهید استاد برهان الدین ربانی
سال تأسیس: ۱۳۵۷ خورشیدی
ناشر : دفتر فرهنگی
زیر نظر هیئت تحریر
آدرس: کوچهٔ اول سرک لیسهٔ نادریه — عقب تلویزیون نور.
شمارهٔ تلفن:۰۷۸۸۴۰۸۶۳۵/ ۰۷۷۲۰۳۶۴۱۲
Website: www.mujahedweekly.com
E-mail: Mujahid1357@Yahoo&hotmail.com

سرمقاله

آزادی بیان خواست همگانی!

یکی از دست آورد های حکومت های پس از طالبان آزادی بیان، قلم و رسانه ها در افغانستان است. بمناسبت روز مطبوعات، حامد کرزی آزادی بیان را از دست آورد های حکومت خویش می خواند و رهبران حکومت وحدت ملی بر آزادی بیان ظاهراً متعهد می باشند. در پیام ریاست جمهوری آزادی بیان و آزادی مطبوعات از ارزش های بزرگ قانون اساسی گفته شده است.

وزارت اطلاعات و فرهنگ در روز آزادی بیان و مطبوعات از آدرس کمیسیون تخطی های رسانه یی، حکم جلب چهار رسانه معتبر را صادر نمود و وزیر اطلاعات و فرهنگ بعضی متون این روزنامه ها را توهین آمیز خواند و بعد ها انکار ورزید که وی از چند و چونی جلب کمیسیون بررسی شکایات و تخطی های رسانه یی آگاهی ندارد. این کمیسیون در زمان حکومت آقای کرزی و در موجودیت قانون رسانه ها بر اساس یک فرمان شکل گرفت و طی چند سال این کمیسیون برای نویسنده گان آزاد اندیش همواره دست و پا گیر بوده است و مسوولان رسانه های آزاد این فرمان را در موجودیت قانون مطبوعات همواره غیر قانونی عنوان می نمودند و بارها بر این کمیسیون اعتراض نمودند؛ تا اینکه هفتهٔ گذشته، این کمیسیون از سوی حکومت لغو اعلام گردید.

طی سال های گذشته رسانه های آزاد در دورترین نقاط افغانستان به آگاهی دهی مردم پرداختند و بعضی از قضایای نا مکشوف را در نقاط مختلف کشور پخش و انتشار نمودند. تعدادی از خبر نگاران طی سال های گذشته شهید، زخمی و مورد شتم و ضرب و خشونت های فزیکی و زبانی از سوی مخالفان و دولت قرار گرفتند. ۱۶

رهبران حکومت وحدت ملی در جریان انتخابات و بعد از آن تعهد خود را در حمایت از آزادی بیان و قلم اعلام کرده بودند. آزادی بیان در قانون اساسی و قانون رسانه ها تضمین گردیده است. بانکی مون دبیر کل سازمان ملل در پیام اش گفته است که، کشور ها باید در سال ۲۰۱۵ میلادی برای توسعهٔ پایدار و تحقق حقوق بشر این آزادی را احترام بگذارند. یکی از وسایل دسترسی به حقوق بشر همین آزادی بیان و مطبوعات است که باید بر این آزادی احترام گذاشته شود و از شروط حکومت داری خوب و حاکمیت قانون همین آزادی بیان و مطبوعات است.

قانون اساسی و قانون رسانه ها چهارچوب قانونی فعالیت های رسانه ها را مشخص کرده است و هیچکس نمی تواند بر فعالیت های رسانه ها محدودیت وضع کند. دولت افغانستان نه تنها برای مردم این کشور؛ بلکه برای جامعهٔ جهانی تعهداتی داده است، که آن پاس داشت از آزادی بیان و حقوق اساسی شهروندان کشور است.

همه مقام های دولتی، سیاست مداران و شخصیت های صاحب نفوذ کشور، در صورتی که بر آزادی بیان احترام نگذارند، مردم در تاریکی نگه داشته خواهند شد و جریان آگاهی دهی برای مردم که حق آنها است، از آنها گرفته می شود. با وجود یک سلسله آزادی های رسانه یی در کشور، شاید نخستین کشور در منطقه و جهان باشد که در آن جایزه برای کتاب وجود ندارد و ص۷

په هیواد کې وروستی ناآمنی او شمال ته د جګړو غځیدل

رفیق بحر

لکه چې تېر کال د دولت د وسله والو مخالفینو عملیات زیات شوي وو او د امریکا د وړاندوینې سره سم د نورو کلونو په پرتله خونړی کال وو، سږ کال هم د ورته وړاندوینې سره سم (چې یو ځل بیا امریکا کړې وه) ۲۰۱۵میلادي کال د افغان دولت او وسله والو مخالفینو ترمینځه د جګړو د زیاتوالي شاهد شو او په ځانګړي ډول هغه مهال دغو جګړو او د نا امنیو پېښو زور واخست چې کله دولتي ځواکونو د هیواد په ځینو جنوبي او ختیځو ولایتونو کې د عملیاتو د پیلولو عزم ثرګند کړ او په هلمند، زابل، ارزګان، ننګرهار او لغمان ولایتونو کې یې عملیات پیل کړل؛ ورسره سم د اوړي د موسم په رابره کېدو سره د تېرې جمعې ورځ د طالبانو لخوا هم، د خپلو پسرلینو عملیاتو د زیاتوالي لپاره اعلان شوی وه، چې د دولتي مقاماتو لخوا ورته د اهمیت په سترګه ونه کتلی شو او ځینو یې ثرګندوني وکړي؛ چې مخالفین د تېر په څېر دغه اعلان هم د رواني جګړې یوه برخه بولي او دوی کولای شي چې د مخالفینو د جګړو مخه ونیسي. دولت په ځینو ځایونو لکه: هلمند، زابل او ننګرهار کې مخالفینو ته د درنې زیان اړونې دعوی هم وکړه او په ځانګړې توګه د زابل په شاه جوي او ده چوپان ولسوالیو کې یې د مخالفینو لخوا د یودیرش هزاره توکمو وګړو، چې د غزني په لیار کې یې برمته کړي وو. د راخلاصولو لپاره عملیات پیل کړل اودرنه مرګ ژوبله یې مخالفینو ته واړوله.

خو د طالبانو لخوا د خپلو پسرلنیو عملیاتو د پیل د نیټې اعلان سره رښتیا هم. طالبانو د پلازمینې کابل په ګډون د ننګرهار، خوست، غزني او ځینو نورو جنوبي او ختیځو ولایتونو سربیره په شمال کې هم دا ځل درانه عملیات پیل کړل؛ چې پدې لړ کې د خوست د امنیه قوماندانی محاصره او عملیات. د غزني د والي په هستوګنځي عملیات او محاصره کول او هم په جلال آباد کې د کابل بانک ته د چاودنو په نتیجه کې د نږدې سل تنو وژل کېدل او د یو نیم سل په شاوخوا کې د ملکي وګړو ټپي کیدو غمیزې، نوی څپه را اوچته کړه او ورسره سم په کندز ولایت کې په ګنو ولسوالیو کې او په ځانګړې توګه د امام صاحب په ولسوالی کې مرکز ته نږدې عملیاتو، چې ورسره د ولایت د مخالفینو په لاس د پریوتلو وېره هم راپورته شوه، او په یو وخت کې په بدخشان ولایت کې او په ځانګړې توګه د وردوج په ولسوالی کې د داعش پراخه شتون او د برمته کولو پېښو او هم په جوزجان، فاریاب، سمنګان او فراه ولایتونو کې د بغلان ولایت په ګډون درنو عملیاتو او د ناامنیو نوو څپو د رامینځته کېدو سره (چې په شمالي ولایتونو کې د دا ډول پراخو جګړو او عملیاتو لومړی ځل وو) د دولت د امنیتي ارګانونو پر خلاف د ولسي جرګې او ځینو سیاستوالو نانډریو هم اوج واخیست؛ ځکه په کندز کې د ولایت د محاصرې لپاره او په امام صاحب ولسوالی کې رواني جګړې پوره اوني ونېوله او تر څو چې د دولت لخوا نوې د شپږ زره تنو په شمیر کې تازه دم ځواکونه نه وو لیږل شوی، نو ددې خطره موجوده وه چې ښایي د شمال ځینې ولایتونه سقوط وکړي.

د وسله والو مخالفینو په شمالي ولایتونو کې ډېرښت او په پراخه توګه د داعش راڅرګندیدل هغه څه دي چې په ولسي جرګه کې د شمالي ولایتونو د وکیلانو غوسه یې راپارولې او لامله یې تېره اونی د ولسمشر غني د امنیتي سلاکار «حنیف اتمر» په ګډون د کورنیو چارو وزیر «علومي» او د ملي دفاع وزارت مرستیال «نظري» ولسي جرګې ته د غوښتل کیدو پر مهال ډېرې ترخې جملې تبادل هم شوې، چې د ځینو وکیلانو د ادعاء له مخې د ځینو امنیتي مقاماتو او په ځانګړې توګه د امنیتي سلاکار په هکله دا بدګمانی راپورته شوې؛ چې په شمال کې د دولت وسله والو مخالفینو د ډېرښت تر شا د دوی لاسونه دي او د یو تن وکیل مولوی عبدالرحمن رحماني د ترخې لهجې وینا د امنیتي مسوولینو او وکیلانو ترمینځه لفظي شخړې د فزیکي عکس العمل تر بریده ورسولو خو د همدغه احتمال له ویرې د ولسي جرګې دغه جریان سرې ګرځولی شوی وو. چې د یو شمېر وکیلانو په نظر درست عمل نه وو.

او په سبا یې همدغو امنیتي مقاماتو د مشرانو جرګې ته د ځواب ویلو لړۍ درلوده: چې بیا د مشرانو جرګې د غړو د ولسي جرګې د غړو په پرتله رویه یو څه بدله وه. خو هغه څه چې مهم دي هغه دا دي چې د ملي وحدت د کابینې د بشپړیدو سره سم د ناامنیو د پېښو ډېریدل چې ورسره موسمي بدلون هم ملګری وو دواړه. د ملي وحدت حکومت د ډېر ګواښ لاندې راوستی دی او ان تردې چې د امنیتي مقاماتو په څرګندونو کې اختلاف بل هغه لامل دی چې د هیواد سیاسي وضعیت یې هم د ګواښ سره مخ کړی دی؛ ځکه د علومي د څرګندونو له مخې په شمال کې د ناامنیو د پېښو ډېرښت یو لامل د دولت د ځینو دوستانو لاس دی چې ګویا هغوی دولت له ګواښ سره مخ کړیدی او په لوی لاس یې شمال کې ناامنی رامینځته کړیدي او د اتمر د څرګندونو له مخې ګویا د پخواني دښمن (چې اشاره یې د دولت وسله والو مخالفینو ته ده) ځواکمنتیا ده چې دولت به یې پر خلاف خپلو عملیاتو ته دوام ورکړي او داسې نور.

د ناامنیو د پېښو دغه ډېرښت او په شمال کې هم د داعش حضور او له دولتي ځواکونو سره د جګړو پراختیا او د مخالفینو ځواکمنتیا پداسې وخت کې رامینځته کیږي چې د سولې هڅې هم رواني دي او د سولې په اړه د دولت د مسوولینو ترمینځه د نظر اختلاف بل هغه څه دي چې له ډېرې مودې راهیسې یې د دولت لخوا د سولې مؤقف ضعیف څرګند کړی دی؛ پداسې حال کې چې د جګړې پراختیا او ډېرښت او سوله. دواړه هغه مسایل دي چې له یو بل سره لدې امله تړاو لري څو هر لورې په احتمالي مذاکراتو کې په جګړه کې د برلاسی په لرلو سره، په مذاکراتو کې هم ځواکمن اوسي او مقابل لوری د خپلو غوښتنو په منلو مجبور کړي، چې په قطر کې د سولې لپاره د مذاکراتو ترسره شوی کوښښ یې لومړی پړاوو وګرځیده او د طالبانو د نماینده لخوا د اساسي قانون په اړه د لومړي ځل لپاره څرګندونې ددې غمازي کوي چې که هڅې ریښتوني شي نو سوله هم راتلونکې ده.

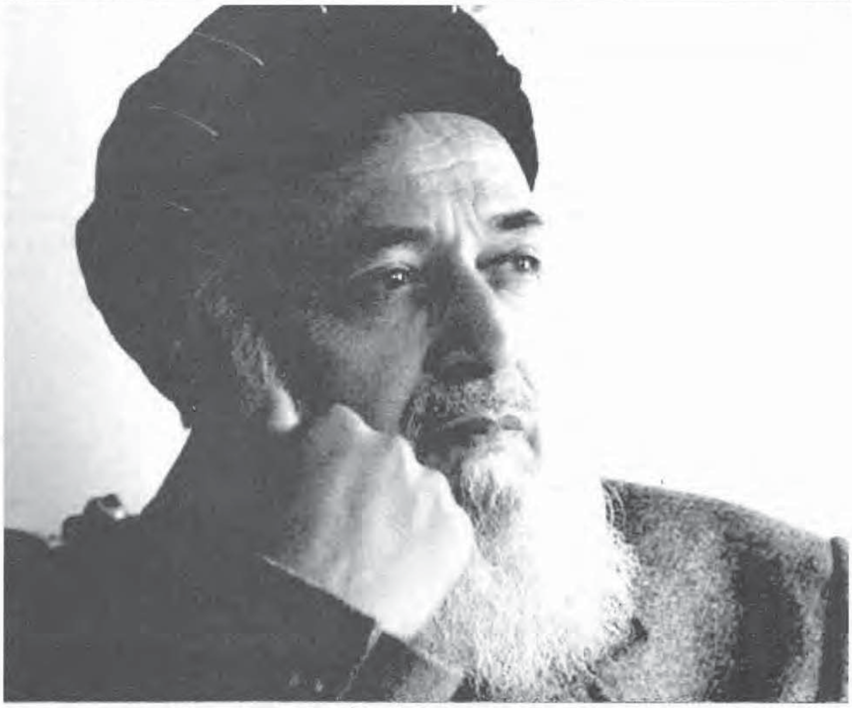
خو د جګړو پراختیا او غځیدل یې د هیڅ لورې په ګټه ندي. مګر بدمرغي داده چې څو افغانان د سولې له خوږې میوې څخه برخمن کیږي نو زمونږ اولادونه او ټولې پرګنې به د هغې د بیې په توګه دغه تلفات ورکوو او د افغان ولس ځلمیان به د پردیو په جګړو کې سوځي؛ ځکه که هر افغان مري او د هیواد په هره سیمه کې که جګړه اوسي، نو د هیواد د هر اړخیزې بربادی او ویجاړې سبب ګرځي؛ د هیواد شمال، جنوب، ختیځ او لویدیځ ټول ددې هیواد برخې دي. باید په جګړو کې د سوځیدلو پر ځای یې یو بل ته د تنازل له لیارې د جګړو د اسبابو او انګیزو په ختمولو سره د وینو په وینو سره د مینځلو قصه نوره ختمه کړو او د سیاسي بصیرت په خپلولو سره نور له افغان وژنې څخه کرکه څرګنده کړو او د هغو جګړو مخه ونیسو چې پردې او د نړۍ زبر ځواکونه یې زمونږ هیوادوال د جګړې خام مواد ګرځوي؛ لکه چې امریکا د اوکراین د غچ اخستلو لپاره نوی طرحې لري او افغانستان د نوو دښمنیو سره غوارې مخ کړي.

نشست پگواش در...

در پایان این نشست، بیانیهٔ مشترک در ۱۵ ماده صادر شده است که در آن تا جایی به خواست های طالبان، که از جمله بازشدن دفتر قطر برای تسهیل مذاکرات و حذف نام های رهبران طالبان از لیست سیاه، توجه شده است.

نشست قطر با جنگ های شدید طالبان در شمال افغانستان همزمان بود و چنین به نظر می رسید که طالبان برای این نشست برنامه ریزی دقیق داشتند. این جنگ ها در داخل دولت افغانستان نیز مخالفت هایی را با پیمان امنیتی ببار آورد و پارلمان خواهان فسخ این پیمان گردید.

اما عکس العمل دولت افغانستان به این نشست را محمد حنیف اتمر مشاور امنیت ملی بصورت واضح به پارلمان بیان کرد و گفت که، دولت افغانستان در این نشست بصورت رسمی شرکت نداشت و خود را به قبول فیصله های آن متعهد نمی داند و وزارت خارجهٔ افغانستان نیز با بازشدن دفتر طالبان در قطر مخالفت کرد اما معصوم استانکزی رئیس دارانشای شورای عالی صلح این نشست را با توجه به مواضع نرم تر طالبان در مقایسه با گذشته، مثبت خواند. وی گفت که شورای عالی صلح همیشه از داشتن آدرسی برای طالبان به منظور ایجاد تماس حمایت کرده است.

به‌دنبال آفتاب!

گردشی در چند رسالهٔ استاد شهید

■ نویسنده: ضیاءالحق مهرنوش

غلام همت آنم که زیر چرخ کبود
ز هرچه رنگِ تعلق پذیرد، آزاد است

حافظ شیرازی

دیباچه

هر دوره‌یی از تاریخ، انسان‌های فرهمند و ویژهٔ خود را دارد؛ انسان‌هایی که در ادوار گوناگون تاریخ به‌رشد فکری و اندیشه‌یی می‌رسند و زمینه‌ساز تکوین و بالندگی آرمان و روندی می‌شوند، انسان‌های فرهمندی‌اند. اما در میان همین انسان‌های ویژه و فرهمند، گروهی، چون به‌سخن نیچه به »ریشه «وگوهر نگاه می‌کنند، ژرف و شگرف می‌اندیشند و گروهی که به سخن جلال‌الدین محمد بلخی، «گیر مانده در پوست» و قشری‌اند، لایه‌یی و سطحی می‌نگرند. آن‌هایی که به «سرچشمه» و »ریشه «می‌نگرند، تاریخ به‌دنبال‌شان می‌رود و گروهی که بر رخشِ نیرومند احساس سوار اند و بُعدِ عاطفه و احساس‌شان چرب‌تر از خِرَدشان است؛ خطِ سیر تاریخ را دنبال می‌کنند. گروهی که نماز بر قبلهٔ تاریخ نمی‌خوانند و قبلهٔ اندیشه و آرمان خود را خود بر می‌گزینند، در پیشگاه مردم و تاریخ، شکوهمندتر و فرهمندتر از آب درمی‌آید و گروهی که به‌سخن مردمان بومی، »بیل را بر روش آب می‌گذارند «و از خط سرخی که تاریخ ترسیم کرده است، پا فراتر نمی‌گذارند، درخشش و تابندگی کم‌تر و کم‌رنگ‌تر دارند.

استاد شهید ـ رح ـ از نادرترین چهره‌های فرهمند نیم سدهٔ پسین تاریخ افغانستان است. خطِ سیری را که استاد شهید در جریان نیم سده مبارزه‌اش دنبال کرده است، روشن‌تر و درخشندتر از آن است که به‌بررسی و بازنمایی آن پرداخته شود. گفتمان‌هایی مطرح شده در رساله های استاد شهید، می‌نمایانند که استاد شهید، خوانش جامع و مانعی از وضعیت جامعهٔ افغانستان داشته است. چند رسالهٔ کاویده شده در این نگاشت، برتابندهٔ دیدگاه و رویکرد صریح و روشن استاد شهید پیرامون وضعیت اجتماعی ـ سیاسی تاریخ نیم سدهٔ پسین کشور است. توجهٔ عمیق و ژرف استاد شهید به «حفظِ وحدت ملی»، «منافع ملی»، «ثبات سرتاسری در کشور»، «یک‌پارچکی اقوام افغانستان»، «تأمین امنیت»، «تمامیت ارضی»، «بازسازی و آبادانی»، «ایجاد حکومت نیرومند و مقتدر با یاری جریان‌های کلان سیاسی»، «پاس‌داری از آرمان شهدای راه آزادی»، «برگزاری انتخابات آزاد و عادلانه»، «نقشِ جوانان و نوجوان در دگرگونی‌ها و دگردیسی‌ها «و...؛ در خلال رساله‌های بررسی شده به‌روشنی تمام نمایان است.

از یک نگاه دیگر

درست در شرایطی که فضای سیاسی ــ اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی کشور در آتش افروختهٔ گروه‌های خود فروخته و خود اندیش می‌سوخت و درزها و شکاف‌های اجتماعی ـ سیاسی، روز به روز، فراخ‌تر و گسترده‌تر می‌گردید؛ از آن سوی موج‌های پرتلاطم وْ آزادگی پسند، آراسته مردی با گام‌های استوار و ارادهٔ شکست ناپذیر و با جهان بینیی سرشار از نیکو سرشتی و متعالی اندیشی، توام با فریاد آزادی و عدالت‌خواهی، برابری و برادری؛ دژ سیاه استبداد گرایی ستم پیشگان سده‌های تاریک را درهم شکست و از بام بلند انسانیت اندیشی؛ عدالت؛ هم‌گرایی و هم دیگر پذیری را فریاد کشید. نستوه مرد مبارز و اندیشمند، سپیدار بلند آزادگی، دلیری و آرمان‌خواهی، رهبر خردمند و فرزانه که چون خورشیدی بر افق مه‌آلود و غبارگرفتهٔ تکبر و خودخواهی و خودنگری درخشید، بذر ترس و دلهره را در دل کوراندیشانِ میهنش افشاند و در مدتْ زمانِ اندک، فریاد دردمندش در دل کوه‌ها و دره‌های میهن پیچید و همه را با خود هم‌گام و هم آواز یافت.

چون روح آزادمنش این فرزانه مرد، وادی‌های معرفت‌شناسی و اندیشه‌ورزی جهان را در نوردیده بود، زیستن در اسارت را ننگ فرهنگ و آیین زیستی‌اش شمرد. از همین‌رو، با برافراشتن پرچم حریت و آزادی، در برابر هرچه اهریمن، استبدادگر، تاریک‌اندیش و ویرانگر تاریخ و آیین و فرهنگ بود، نه گفت و به‌یک‌بارگی، هم‌چون کاوهٔ آهنگر، سفره و بساط ضحاکان سیاه‌نگاه را برچید و فرش بلورین معرفت‌اندیشی، میهن‌دوستی، اخوت، برادری و برابری خویش را گشود که هنوز هم هموار است. این آفتاب سعادت، در سپیده‌دم به آسمان رسیدگی فاشیزم قومی ــ قبیله‌یی گروه‌های تمامیت‌خواه و نیست‌انگار، بذر اخوت و برابری را در دل نسل جوان پاشید و اسلام سیاسی را در دل دستگاهی که ایده و اندیشهٔ برتریت‌خواهی را در خون جوانان و نوجوانان میهن تزریق می‌کرد، حک کرد.

استاد برهانِ‌الدین که به‌سخن مولوی، سودای »سر بالا در سر داشت«، روح پرشور و غزالی‌گونه‌اش، اجازه نداد که سر بر دروازهٔ هیچ اربابِ دهری خم کند؛ از این‌همین‌رو، منصور وار، فریاد بلند همتی و آزادگی سر داد. هرگاه که تصویر کوه‌پایه‌های دشوارگذار و سر به فلک کشیدهٔ زادگاه‌اش در اندیشه‌اش نمایان می‌شد، روح آزادی‌خواهی و آزاد سازی میهن و مردمش، پرشورتر و پرجوش‌تر می‌شد. کم می‌حرفید ولی بسیار می‌اندیشید. به‌سخن نیمای یوشیج، »غم خفتگانِ چند، خواب در چشم‌ترش «شکسته بود. در چنین حال و روزی، به سخن خودش چون »واقعیت‌های اجتماعی و نیازمندی‌ها، نوعیت و شکل مبارزه را تعیین می‌کرد، مبارزهٔ اسلامی را که گاهی به‌صورت دعوتِ آرام و منطقی، گاهی تُند و انقلابی و وقتی در شکل برخورد قهرآمیز صورت می‌گرفت« (ربانی، ۱۳۷۲: ۳)، در پیش گرفت و با الهام از قرآن و سنت و دیگر گفتمان‌های مطرح شده در نظام سیاسی اسلام، گره کور سده هایْ سنگین استبداد را گشود.

رساله‌ها

استاد شهید در فرایند رهبری خردمندانهٔ جهاد و انقلاب اسلامی مردم افغانستان، سخنرانی‌هایی در پیوند به چگونگی مبارزه، راه‌ها و روش‌های انقلاب اسلامی، نقش جوانان در تاریخ انقلاب‌های اسلامی و جهاد مردم افغانستان، قیام مردم کابل، مسوولیت‌های انقلاب اسلامی، سرنوشت انقلاب اسلامی و آینده‌سازی داشته است که رزمندگان این راه نکُو و مقدس، آن‌ها را گردآوری و در قید رساله‌های کوچک به‌دست نشر سپرده اند تا بازماندگان ایشان از آموزه‌ها و اندیشه‌های رزمندگی آنان آگاهی یابند. در این نگاشت، از میان مقاله‌ها و نگاشته‌های بی‌شمار و بی‌کران استاد شهید، تا آن‌جا که توان خامه کارگر بوده است، رساله‌هایی چون: «چه نوع مبارزه؟ » (۱۳۷۲)، «انقلاب و مسوولیت‌های ما »(۱۳۷۲)، «قیام توفنده در قلب کشور » (۱۳۷۲)، «نقش جوانان در تحولات جامعه(۱۳۷۲) »، «آموختنی‌هایی در مسیر انقلاب اسلامی « (۱۳۷۲)، «سه‌مقاله »و «سرنوشت انقلاب در پس منظرسازش‌ها و کشمکش‌ها» (۱۳۷۲) را بررسی و کاویده است. از میان این هفت‌رساله، دو رساله ــ «سه مقاله »و «آموختنی‌هایی در مسیر انقلاب اسلامی» ــ رساله‌هایی‌اند نگاشتی ـ پژوهشی و رساله‌های دیگر ـ »چه نوع مبارزه؟»، «انقلاب و مسوولیت‌های ما»، «قیام توفنده در قلب کشور»، «نقش جوانان در تحولات جامعه» و «سرنوشت انقلاب در پس منظرسازش‌ها و کشمکش‌ها» ــ مجموعهٔ سخنرانی‌هایی‌اند که به‌گمان نیرومند، بیش‌تر آن‌ها در پشاور پاکستان ایراد شده و به‌همت راه‌روان و دوستدارانِ متعهد مکتب استاد شهید، گردآوری و دوباره تحریر شده‌اند. در این رساله‌ها، به مجموعهٔ دشواری‌هایی که استاد شهید و پیروان با اصالتش، در فرایند مبارزه در برابر دشمن، به آن دست و گریبان بوده‌اند، پرداخته شده است. در برخی از رساله‌ها (چه رساله‌های پژوهشی و چه رساله‌هایی که از نوار پیاده شده‌اند)، استاد شهید، سخن‌های سودمند و خردمندانه‌یی در پیوند به‌شکل‌گیری انقلاب اسلامی، راه‌ها و روش‌های مبارزه، چگونگی برخورد یک مبارز با مردم عادی، تعریف یک مبارز از مبارزه‌اش و موارد دیگری از این دست دارد که در پایان، تا آن‌جا که خامه را توان هست، نگریسته می‌شود:

۱- چه نوع مبارزه؟

در این رساله که متن سخنرانی است، استاد شهید در پی بازشناساندن و معرفی راه‌ها و روش‌های مبارزهٔ اسلامی است. »آشنایی به‌مفهوم مبارزه«، »خلوص نیت در مبارزه»، «هوشیاری در مبارزه «و «استقامت در مبارزه«؛ بنیاد رسالهٔ » چه نوع مبارزه »می‌سازد. آبشخور و سرچشمهٔ تمام دیدگاه‌های استاد شهید در این رساله، قرآن کریم و احادیث حضرت پیامبر ـ ص ـ و تجربه‌ها و آموخته‌هایی است در جریان مبارزه فراگرفته است. او [استاد شهید]، با تبحر و درایتی که در دین‌شناسی و آموزه‌ها و مؤلفه‌های آیینی داشته، پدیده‌ها و قضایایی را که گنگ و مغلق می‌نمودند، در روشنایی آیه‌هایی

ص۶

جلوهٔ نوستالژی در عهد نوجوانی و جوانی

عبدالقیوم ملکزاد

افتادن در حسرت جوانی تقریباً کار همه آنانی است که پا به آستانهٔ پیری قرار می گذارند.
پیری یعنی از بین رفتن آرزو ها و شکسته شدن شیشه های خوشی، که استاد خلیلی حتی از بین رفتن عهد جوانی را مرادف می داند با مرگ و نیستی:

"بی جوانی زندگانی مردن است
نوحه برمرگ جوانی می کنم
آرزوها مرد و من برگور آن
شب همه شب دیده بانی می کنم."

و در شعری تحت عنوان "حسرت جوانی" رفتن جوانی را به فقدان متاع ارزشمندی قرین می داند که بودن در پی تلافیش ناممکن می باشد:

" دوستان! شد زمن متاعی گم
که تلافیش بسی بود محال".

او باهمه اندوهی که در سینه اش انباشته شده، خود را زنده در گذشته خویش می داند. فلهذا از دوستان می خواهد تا پیش دیده وی بهار زندگیش را - که همانا بهشت گلشن جوانیش می باشد- باز آورند. فصلی که درآن شور بود و مستی و شوق و سرور، که قلب او را در آن رفته ها جایی هست.
اینهم خواسته یی اینچنینی در" کشور آرزو ها":

" آرید پیش دیدهٔ من نو بهار من
یعنی بهشت گلشن فصل جوانی ام
سوزمن وسرورمن وشوق ومستی ام
وان عشق آفرین سخنان نهانی ام
آرید با ببوسم شان صبحگاه وشام
من زنده درگذشته خویشم که سالها
بنیانگذارهستی بی ارزش من اند
این خاطرات رفته جهانی است جانفزا
هریک مدار رامش و آرامش من اند
دارد دلم هنوز در آن رفته ها مقام."

" بهار وجوانی" نیز قصیده یی است مشحون از غم و حسرت گذشته که استاد خلیلی درآن درد دل های فراوانی دارد تا می رسد به یاد کرد عهد جوانی اش که از دستش رفته و پیری فرایش رسیده. چیزی که انسان ناگزیراست سرانجام به استقبال آن بشتابد.
استاد بدین باور است که در پیری نیز آرزو هایی با انسان توأم می باشد و باید هایی که وی آن را به دل می پروراند و آن همانا داشتن دو گونه عصا برای بقیه عمر است.
یکی: عصایی که با دستگیری آن بتواند بار تن را به کنج لحد برساند واین همانا عصای مادی (وسیلهٔ اتکا) است.
دوم: عصایی است که راه رفته را به وسیلهٔ آن جستجو می کند و آن همانا عصای اندیشیدن است.یعنی عصای فکری و پرداختن به فکر روزگاری که انسان پیش از دوران پیری، با عهد و روزگاری به نام جوانی سر و کار داشته و بیشتر از دور جوانی، دوران کودکی، که هردو از دست رفته اند.
عصای دومی انسان را بدان رهنمایی می کند که بداند انسان همیشه در سفراست وهمه چیز در گذر؛ نه کودکی را پایندگی است و نه جوانی و نه هم پیری را. آنچه برانسان می سزد این است که باید از زندگی بهرهٔ بهتری بیندوزد و به بیهودگیش سپری نه نماید و آن را به عبث نگذراند. ویژه فرد مسلمان که با الهام ازاین ارشاد پیامبر (صلی الله علیه وسلم) جوانی را قبل از پیری غنیمت می شمارد.
پیغمبراکرم (صلی الله علیه وسلم) فرموده اند: " چهار چیز را قبل از چهار چیز غنیمت دان. زندگی را قبل از وفاتت، جوانی را قبل از پیری ات، ثروت را قبل از فقرت و فراغت را قبل از گرفتاریت."
با این اشاره باید گفت که سخن استاد در مورد حسرتی است که وی بدان سر دچار است. حسرت فقدان جوانی که برای انسان به گونهٔ لمحهٔ شهابی پرتو می افگند و زود خاموش می شود. پس شایسته چیست؟
شایسته، گرفتن عبرت از شتاب عمر است:

"جوانی درآن تیره شب چون شهاب
یکی لمحه گردید پرتو فگن
چو سیمینه خطی که کلک قضا
کند نقش بر سینهٔ اهرمن
درخشید و خندید و لرزید و رفت
نهان گشت در پیچ و تاب زمن."

در ابیات بعدی حسرت انقضای عمر بیشتر و واضح تر به چشم می خورد:

" دریغا جوانی و شبهای آن
نگارین بیابان، نگارین دمن
به پیری چنانم بیفشرد چرخ
که ویرانه دل به جا ماند و من
به ویرانه سازم بدان آرزو
که هر گنج را باشد آنجا ثمن
به کنج غم من کنون پاسبان
نه از شحنه ترسم، نه از نقب زن."

سخن از عهد جوانی است، دورهٔ درخشان و قیمت داری که از نگرگاه اسلام نیز دارای اهمیت فراوان می باشد.
اسلام نیز برای آدمی تاکید می ورزد تا قیمت این روزگار را، بهتر درک کند و از نیرو های جوانی قبل از پیری و از دنیا برای آخرت، استفادهٔ بهینه به عمل آورد. پیامبر بزرگوار اسلام فرموده اند:
" فلیأخذ العبد المؤمن من نفسه لنفسه ومن دنیاه لآخرته و فی الشباب قبل الکبر و فی الحیات قبل الممات"
" براهل ایمان لازم است که از نیروی خود به نفع خویش استفاده نماید، از دنیای خود برای آخرت خویش و از جوانی خویش قبل از فرا رسیدن ایام پیری و در زندگی و حیات خود پیش از مرگ بهره برداری نماید."
با توجه به آنچه اشاره کردیم جوانی در کنار خوبی ها و شیرینی هایی که با خود دارد، دوران پر مخاطره یی نیز هست و غالباً لغزش ها و ناهمگونی های فراوانی را نیز در قبال دارد. از همین خاطراست پیامبر اکرم "صلی الله علیه وسلم" فرموده اند:
بنی آدم در روز قیامت قدمی بر نمی دارد، مگر اینکه از جوانیش سوال می کنند که در چه راهی گذرانده و از مالش که از چه راهی کسب کرده و از عمرش که در چه راهی صرف کرده؟"
متوقعیم اهل فن این چند سطری را که در این جا آوردیم و نکات دیگری که بعداً ارائه خواهیم داشت، جملهٔ معترضه اش نخوانند و آن را مطلبی خارج از بحث اصلی نینگارند، بلکه می توان گفتن: در پیوند با موضوع جوانی در کلام شعر آفرینانی هم نظیر استاد خلیلی هستند که از بیهوده سپری شدن این دوره طلایی اظهار ندامت و تاسف می کنند و بر پیکر دل لباس حسرت می پوشانند و در عین حال به دیگران اندرز می دهند که یاد کرد و بالیدن به عهد جوانی درعهد پیری امری نیکو است، به شرطی که توأم با هرزه گردی و گناه نباشد و لحظه های پرارزش حیات با غفلت و تباهی سپری نگردد.
زیرا که گفته اند: فرصت ها به گونه ابر بهاران است که باید ازآن برای کشتزار عمل حسن استفاده یی به عمل آید و از نعمت سلامتی و فیض شباب برای دین و آخرت و هم دنیا توشه یی برگرفته شود. زیرا، پیری مرادف است با فرسودگی که کاری ازآن ساخته نخواهد شد.
جوانی چیزی نیست که دورهٔ بازگشت دو باره اش به انسان میسر باشد. برهمین معیار، جوانی با چیزی در دنیا قابل معامله نمی باشد.
از همین خاطر است که حضرت علی کرم الله وجهه آرزو می برد: "ای کاش جوانی برگشتنی بود!":

" بکیت علی شباب قد تولی
فیا لیت الشباب لنا یعود
فلو کان الشباب یباع بیعا
لاعطیت المبایع ما یرید
ولکن الشباب لنا ادا تولی
علی شرف فمطلبه بعید"

یعنی:
(برجوانیم که از دست رفته گریانم، ایکاش جوانیم بازمی گشت و هرگاه جوانی به فروش می رسید، به فروشندهٔ آن هرچه می خواست می پرداختم. جوانی وقتی که در مسیر رفتن شرار گرفت، جستن و یا برگرداندن آن دیگر میسر نیست.)
و به قول شاعر:

"افسوس که رفت عمر و ایام شباب
ایکاش که زندگی نمی کرد شتاب
هر پیر که ایام جوانی طلبد
طفلان همه دانندکه آن نیست صواب"

در جوانی توشه باید برگرفت و با اعتصام به دامن دین باید زیست که مجال حسرت خوردن به پیری کمتر فراهم می آید.
حکم دین است: کسی که در جوانی عبادتش برای خدا باشد، پاداش هفتاد و دو صدیق را نصیب خویش خواهد ساخت. ازهمین روست که سعدی توصیه می کند:

"جوانا! ره طاعت امروز گیر
که فردا جوانی نیاید ز پیر
قضا روزگاری زمن در ربود
که هر روزش از پی شب قدر بود
به غفلت بدادم زدست آب پاک
چه چاره کنون جز تیمم به خاک
مکن عمر ضایع به افسوس و حیف
که فرصت عزیزاست والوقت ضیف."

استاد خلیلی هم با درد و دریغ از حسرت رفتن جوانی و از مشکلات پیری فراوان گفته و از آن جمله است که بدین گونه دُر سفته:

کنون که موسم پیری رسید وتن فرسود،
چه غیر خاک به شهر خراب می بارد؟

ازهمین روست که یاد ایام جوانی به تن او همواره آتش می زند:

یاد ایام جوانی زند آتش به تنم
خاصه آن روز که ابر آید و باران باشد.

سفر هیئت حزب مردم ...

شخصیت های مستقل نیز صحبت شد و جانب افغانستان تاکید داشت که حکومت افغانستان در این نشست شرکت رسمی نداشت. در جریان این ملاقات ها در مورد نقش پاکستان و چین در پروسهٔ صلح افغانستان نیز تبادل نظر صورت گرفت.

مقامات افغانی در این دیدار به مسایل مربوط به تجارت و ترانزیت میان دو کشور نیز پرداختند و تاکید داشتند که رونق تجارت یگانه راه بهبود وضع اقتصادی مردمان این منطقه است.

از بخش خبری این سفر که بگذریم، سفر هیئت حزب مردم از کابل در شرایطی صورت می گیرد که وضع سیاسی در پاکستان زیاد به نفع حزب مردم این کشور نیست و این حزب و بخصوص شخص زرداری تحت فشار های زیاد از دوسیهٔ قتل گرفته تا پول شوئی قرار دارد. به نظر می رسد که حاکمیت حزب مردم بر پاکستان شاید در آیندهٔ قابل پیش بینی تکرار نشود. این حزب بعد از کشته شدن بینظیر بوتو دچار چند دستگی شده و در صحنهٔ سیاسی پاکستان نیز جای خود را به حزب تازه نفس تحریک انصاف برهبری عمران خان داده است.

از جانب دیگر، رسانه ها در پاکستان خبر می دهند که قرار است نوازشریف صدراعظم پاکستان نیز بزودی بصورت رسمی به افغانستان سفر نماید. مقامات افغان که در ابتدا از عملیات پاکستان در وزیرستان شمالی علیه طالبان پاکستانی استقبال کرده و آنرا قدمی مهم در راه بهبود وضع امنیتی در افغانستان خوانده بودند، اکنون به این نتیجه رسیده اند که این عملیات بر افغانستان تاثیر معکوس داشته و به خرابی بیشتر اوضاع امنیتی در افغانستان انجامیده است.

عملیات وزیرستان تاثیرات منفی دیگری هم بر افغانستان داشته است. این عملیات که در نتیجهٔ یک معاملهٔ پنهان میان امریکا و پاکستان آغاز شد، موجب گردید تا امریکا بخش بزرگی از سلاح های دست دوم را که در جنگ افغانستان از آنها استفاده شده بود، به پاکستان بسپارد تا در جنگ علیه طالبان و سایر شورشیان از آن استفاده گردد. این سلاح ها شامل ۱۷ طیارهٔ جنگنده، ۵۹ طیارهٔ آموزشی و ۳۷۴ نفربر زرهی است که تا اکنون از جانب امریکا به پاکستان تحویل داده شده است.

روز پنجشنبه ۷ می نیز جنرال جان کمپبل فرماندهٔ نیروهای امریکایی در افغانستان با جنرال راحیل شریف لوی درستیز پاکستان در راولپندی ملاقات نمود و درمورد اوضاع افغانستان با وی تبادل نظر نمود. هرچند گفته شده که دو طرف در مورد مشکلات در سرحد میان افغانستان و پاکستان بحث کردند اما مشخص است که تحولات نظامی در افغانستان بخصوص وضع در شمال افغانستان نیز مورد مذاکرهٔ دو طرف قرار گرفته است. این درحالیست که افغانستان هنوز وزیر دفاع ندارد و مقامات امریکایی برای بحث روی مسایل نظامی افغانستان با مقامات نظامی پاکستان مذاکره می کنند و توصیه های آنها را در مورد عملیات نظامی در افغانستان بکار می بندند.

وقتی به معامله میان پاکستان و امریکا می نگریم و آنرا با اقدامات رهبران خود مقایسه می کنیم، متوجه می شویم که تفاوت چقدر زیاد است. قرارداد امنیتی را امضا کردیم و پایگاه به امریکا دادیم اما سلاح و تجهیزات امریکا به پاکستان داده می شود تا نیروهای افغان در برابر مخالفین بیدفاع باقی بمانند.

په مشرتابه او انسان سازۍ کې د نبوي سيرت ونډه

درې څلويشتمه برخه

ژباړه: اجرالدين اقبال

د دوو اعلاميو توپير

۱_اسلامي اعلاميه د انسان ځاني کرامت له هغه کرامته بېل ګڼي،چې د معنوي تکامل او صالحو کړنو له لارې يې لاس ته راوړي او دا هغه روښانه ټکی دی،چې په نړيواله اعلاميه کې يې ځای تش دی.

۲_د اسلامي اعلاميې تينګار پردې ټکي دی،چې ټول خلک د خدای کورنۍ ده، چې دا لومړی په انساني کرامت کې د ټولو انسانانو يو رنګۍ او تساوي څرګندوي او ښيي،چې يوازې له حقوقي اړخه مسئلې ته نه دي کتل شوي او د ټولو کرماتو سرچينه کريم خدای دی.

دويم دا چې د انسانانو ترمنځ خدای ته،په معنوي نږدې کېدو کې سيالي ده، چې اوزار يې رښتين ايمان او ښه کړه وړه دي؛خو نړيواله اعلاميه د هستۍ په اړه داسې ليد نه لري.

۳_ د اسلامي اعلاميې دويمه ماده،ژوند الهي پېرزوينه او ډېر ارزښتمن ګڼي او ساتل يې په هره شوني وسيله لازم ګڼي،چې ددې الهي پېرزوينې موخه پلې شي؛خو په نړيواله اعلاميه کې ژوند ته داسې ژوره کتنه نه ده شوې،که څه هم ټينګار کوي، چې انسان د عقل او وجدان خاوند دی،چې دا نېکه خبره ده او په واقع کې پر يو څرګند حقيقت په ټېه درېدلې دي؛بې له دې،چې مقتضياتو ته يې يکې اشاره شوې وي.

۴_دا چې په اسلامي اعلاميه کې د ژوند د سرچينې له منځه وړل تحريم شوي،دې ښکلي حقيقت ته اشاره ده،چې ژوند الهي ډالۍ ده او بايد دوام ومومي او همداسې په دې اعلاميه کې د [[(د بشري ژوند دوام تر هغه چې خدای وغواړي)))] عبارت،پردې خبره ټينګار کوي ،چې د انسان ځان بايد له هر ګواښ او خطره وساتل شي او هېڅ څوک د خپل ځان مالک نه دی او څوک د ځان وژنې حق نه لري.

په نړيواله اعلاميه کې داسې مطالب نه دي راغلي؛خو مفهوم يې له څينو مادو رااېستلای شو؛خو بايد دې خبرې ته مو پام وي،چې په حقوقي مباحثو کې مبهم عبارتونه اغېزمن نه دي او مسائل بايد په ډاګيز او پرېکنده وويل شي،چې د هرې ناوړې کتې مخنيوی وشي.

حقيقت خو دادی، چې د اسلام هومره يو دين او ښوونځی هم انسان ته دومره پام نه لري. په دې اړه د خدای استازی (ص) وايي:((د خدای په نزد د ټولې نړۍ پوپنا کېدل،تر هغې وينې لږ ارزښت لري،چې پر ناحقه توېه شي.))

۵_ د اسلامي اعلاميې په اوومه ماده کې له انساني جنينه د ملاتړ خبره راغلې،چې دا خبره په نړيواله اعلاميه کې نه ده راغلې.

٦_ په اسلامي اعلاميه کې د انسان جنازه محترمه شمېرل شوې او څوک حق نه لري سپکاوی يې وکړي او څېرې يې کړي؛خو دا چې طبي چارو ته وي او شرعي جواز ولري؛خو په نړيواله اعلاميه کې دا موضوع نه ده راغلې.

۷_د بشر په اسلامي حقوقو کې په جګړه کې د اخلاقي ارزښتونو پامنيوی څرګند ښوول شوي او وايي:((څومره چې کېدای شي،ژوندي موجودات دې وژغورل شي او د انسان درناوی دې ان تر مرګ وروسته هم وشي،دکورنۍ درناوی وشي اود ونو او د کښت وړ ځمکو او د هستوګنځيو ته دې زيان و نه رسي؛خو په نړيواله اعلاميه کې دا ستره نيمګړتيا ليدل کېږي؛نو ځکه غربي پوهانو دا نيمګړتيا د ((ژنيو)) په تړون له منځه يووړه .

۸ _ دواړه اعلاميې يوه خوله دي،چې واده او کورنۍ د بشري ټولنو اصلي ستنه ده او دواړه وايي ټولنه او دولت بايد د کورنۍ ملاتړي وي او هم يوه خوله دي،چې واده د سړي او ښځې طبيعي حق دی او نه ښايي د پوټکي،رنګ،مليت او توکم بېلوالی د واده خنډ شي؛خو يو لړ توپيرونه يکې شته، چې لاندې مو ورته اشاره کوو :

الف_اسلامي اعلاميې واده د ټولنې د جوړونې بنست ګڼلی؛خو نړيوالې اعلاميې دې مطلب ته اشاره نه ده کړې.

ب_د بشر د حقوقو نړيواله اعلاميه،د ښځې او سړي حقوق برابر ګڼي،چې دا تساوي په حقوقو،نفقه،مهر او طلاق کې ده؛خو اسلامي بشري حقوق وايي:د ښځو حقوق د دندو هومره يې دي،چې ورته ورسپارل شوې دي او ښځه خپلواک ټولنيز شخصيت او اقتصادي استقلال لري او خپل نوم او نسب ساتلای شي،ساتنه او د ژوندلګښت يې پر سړي دی.

ج_اسلامي اعلاميه دولت ته دنده ورکوي د واده په لار کې پراته خنډونه له مخې لرې کړي او اسان شرايط ورته برابر کړي؛خو په دې اړه نړيواله اعلاميه چوپ ده.

د_نړيواله اعلاميه په واده کې د سړي او ښځې ديني يووالی،د واده په لار کې خنډ ګڼي او وايي، چې بايد له مخې يې لرې شي؛خو اسلامي اعلاميه پرې ټينګار کوي؛ځکه د ښځې او مېړه ديني يووالی پر يو خدای او يو پيغمبر د ايمان هومره ضروري دی او دکورنۍ د پياوړتيا لامل دی او که داسې نه وي؛نو ټولې هغه موخې به په سيند لاهو شي، چې واده ته په پام کې نيول شوې دي.

ادامه لری

چرا نا امنی و تلفات در بدخشان؟

عنایت

طی روزهای اخیر از ولایت بدخشان، خبرهای مایوس کننده شنیده می شود. طالبان وحشی که به نیابت قدرت های بزرگ و عاملان منطقهٔ در برابر ملت های آزاده می جنگند، با حمله به چند پاسگاه پولیس در شب چهاردهم ثور در ولسوالی وردوج بار دیگر گلیم غم پهن کردند. در حملهٔ طالبان ۱۷ نفر از سربازان پولیس نظم عامه شهید شدند و تعدادی هم اسیر و مقدار زیادی از وسایل و تجهیزات به دست دشمن افتاد. این خبر تکان دهنده در حالی رخ داد که چندی پیش در درهٔ خستک تعداد از سربازان ارتش ملی به شنیع ترین حالت سربریده شدند. هشدارها در رابطه به این موضوع جای را نگرفت و این بار تعداد دیگری از فرزندان راستین بدخشان از دم تیغ دشمن گذشتند.

شاهدان گفته اند، افراد کشته شده در وردوج از یک هفته بدین سو در محاصرهٔ دشمن قرار داشتند، اما مسوولان مربوط به قوت های حمایت کننده در نهادهای امنیتی به موضوع رسیدگی نکردند و به سر وقت آنان نرسیده اند. نتیجه این شد که تلفات سنگین جانی و مالی به بار آید. اوضاع بد بدخشان همه مردم را نگران کرده است. مزدم بدخشان و نمایندگان این ولایت در مجلس هشدار می دهند، برعلاوهٔ وردوج تعداد دیگری از ولسوالی ها در این ولایت، در معرض خطر جدی امنیتی قرار دارند و از سوی دشمن بالفعل تهدید می شوند. بدخشان که در شمال شرق افغانستان قرار دارد به سه کشور همسایه (پاکستان، چین و تاجیکستان) مرز مشترک دارد.

بدخشان در سال جاری تا اکنون شاهد ۲ حملهٔ خونین از سوی طالبان است. اما نا امنی های در بدخشان از ۵ سال پیش آغاز شده بود. سال ۸۸ بود که خبرهای ناخوشایند از این ولایت پخش می شد. در آن زمان هشدارهای مردم، احزاب سیاسی و نمایندگان واقعی بدخشان از سوی حکومت مرکزی شنیده نشد و به موضوع سلیقه ای برخورد صورت گرفت.

جنگ در بدخشان عوامل مختلف دارد، ناشی از فاکتورهای می شود که به طور کوتاه در ذیل به آن اشاره می کنیم.

۱. اختلافات درونی سران بدخشان به ویژه نمایندگان بدخشان در مجلس، بر سر منافع شخصی را یکی از عامل اساسی در دامن زدن جنگ و قوام آن در بدخشان باید دانست. برخی از نمایندگان بدخشان به خاطر منافع فردی در ابتدا از سیاست مسلح سازی افراد بی سرو پا کار گرفتند، تا رقیبان محلی خود را تهدید کنند. شاید فکر نشده بود وقتی کسی مسلح می شود ارتباطش گسترده و فرامرزی می شود، افراد مسلح تنها خریداران محلی ندارند، بلکه مشتریان منطقهٔ و بین المللی نیز می یابند.

۲. معدن لاجورد که بایست مایهٔ خیر و عامل رشد اقتصادی در بدخشان و افغانستان باشد، متأسفانه عامل جنگ و نا امنی در بدخشان شده است. زیرا افراد از جهات مختلف سعی دارند، این معدن را تحت کنترول خود داشته باشد. بر سر به دست داشتن و کنترل این معدن افراد ذی نفوذ از هر سو سعی می کنند رقیبان محلی خود را دور بزنند. در نهایت این سوء نیت ها و استفاده های شخصی حالا فرا محلی شده و پای تروریست ها و افراد بیرونی را به ولسوالی های همجوار کشانده است.

۳. قاچاق مواد مخدر که به طور سنتی از سوی زورمندان و چند قوماندان سودجو، صورت می گیرد، به آتش جنگ در بدخشان نفت می پاشند. با توجه به موقعیت استراتیژیک بدخشان که در سه راهی چند کشور قرار گرفته است، از یک سو قاچاقیان می توانند به خوبی تردد کنند و از سوی هم حمایت برخی از حلقات در رون حکومت به قاچاقچیان مهلت داده است تا به کسب پول های سیاه ادامه بدهند. کسب پول های سیاه بدخشان را به تنور داغ تبدل نموده است.

۴. موقعیت استراتیژیک، ژئوپولتیک و ژئواستراتیک که اصطلاحات جا افتاده در علوم سیاسی اند، اهمیت خاصی از دید بازیگران منطقهٔ و بین المللی به این ولایت داده است. بنا برآن برای قدرت های بزرگ و کشور های منطقه که در پی منافع اند، بدخشان اهمیت نمادین می یابد و به کانون گرم نا امنی ها تبدل شده است. وقتی به موضوع به طور ریشه‌یی نگاه شود، بدخشان دارد به وزیرستان شمالی تبدیل می شود. در میان این همه کش‌و قوس ها و عوامل دیگر آنچه را اشاره کردم، می تواند کلید الاسباب شده، تا دشمن در این ولایت لانه سازی نماید.

بر اساس گفته های شاهدان عینی از بدخشان، اکنون در این ولایت در حدود ۲هزار جنگجوی داخلی و خارجی همراه با خانواده های شان حضور دارند. اگر دولت مرکزی به بدخشان توجه نه کند، احتمال قوی وجود دارد که بدخشان رفته رفته به سنگر اصلی دشمن تبدیل شود. دولت افغانستان باید واضح به مردم توضیح دهد که در برابر این تهاجم آشکار به نمایندگی از مردم، چه کاری تا اکنون کرده و در آینده می تواند بکند؟ و مردم بدخشان چه نقشی می توانند داشته باشند؟

آیا عدالت در مورد فرخنده تطبیق شده...

مردان خشمگین در روز ۲۸ حوت سال پار، با حملهٔ وحشیانه، فرخنده را به فجیع ترین شکل کشتند و سپس جسد او را به رود خانه انداختند و آتش زدند. فرخنده که ۲۸ سال سن داشت و تحصیل کرده علوم دینی بود بر اساس تحقیقات در زیارت (شاه دو شمشیره) مصروف امر بالمعروف بود که از سوی مجاورین و ملاهای تعویض نویس متهم به قرآن سوزی شد. چیزی که بعدها نشان داد این زن قرآن را نه سوختانده بود، بلکه از سوی مجاورین و خدمه های زیارت (شاه دو شمشیره) اتهام واهی به او وارد شده بود.

محاکمهٔ قتل فرخنده که دو روز طول کشید، برخی ها باور دارند که عدالت در مورد این پرونده تطبیق شده است، اما عدهٔ هستند این محکمه را سیاسی می خوانند و آن را مطابق به اصول و قواعد بی طرفی نمی دانند. برخی ها با دید نقادانه می گویند: در افغانستان متهمان کلان هرگز محاکمه نمی شوند، بلکه همواره افراد زیر دست، بی واسطه و منسوبان پایین رتبه حکومتی (اشاره به منسوبان پولیس) محاکمه می شوند.

قتل فرخنده یکی از قتل های وحشتناک در افغانستان بود که عکس العمل های مختلف را به سطح ملی و بین المللی درپی داشت. این قتل نشان داد که جامعهٔ افغانستان چقدر مشکل رفتاری دارند. رفتار مردان خشین و تقدس مآب، میزان نا فهمی و جهالت آنان را اندازه گیری کرد. قتل فرخنده از آن سبب پی گیری شد که دیگر افراد بی خبر از دین و ارزش های مندرج در قانون اساسی، به طور خود سر اقدام به محکمهٔ صحرایی نکنند.

«انسان در گرداب بحران ها»

ادامه از صفحهٔ ۸

طفیلی

طفیلی پارازیتی است که از کمر دیگران می خورد و با تکیه بر آنان امرار معاش می کند. یک کاسه لیسی است که چشمش را همیشه به در و دروازهٔ دیگران دوخته است. او بی اراده ای است که مغلوب سیستم هاضمه اش شده است و هر صدا را یک عروسی و هر ازدحام را یک مهمانی گمان می کند. از این رو، هر تبسمی را که به او نشان داده شده است، مقدمهٔ یک دعوتی و هر خاریدن بغل را اقدامی برای صدقه دادن شمرده، همیشه امید دارد و همیشه آب دهان قورت می دهد. این چنین طفیلی یک پارازیت سفیل و درمانده است که اسیر معده و گردی خود می باشد و همیشه بر اراده اش کمند می زند و همیشه روح خود را سفیل می سازد. دوست نداشتنی بودن او در نظر دیگران هرچند قطعی هم به نظر برسد، باز هم ادعای مضر بودن او بسیار دشوار است. واقعاً مضر هم باشد، نفرت همیشگی اطرافیان از او و مراقب بودن شان، آن طور که مانع تقلید دیگران از طفیلی می شود، تا حدی جلو طفیلی شدن خود او را نیز می گیرد. اما وای به حال طفیلیان فکری و آنانی که فکر کودکانه دارند آیا می توان در حق آنها هم این گونه فکر کرد؟ در حق طفیلیان سفیلی که کارشان همیشه تقلید است و نتوانسته اند خود را دریابند و به راز منیت پی برند... آری، در دست این ملعنت ها توده ها همیشه پریشان و افکار نیز درهم و برهم شده است. توده ها در عقب این ارواح خامی که دیروز دلبسته ی یک »توتم «و امروز دلبستهٔ چیزی دیگر اند و فردا هم معلوم نیست به کدامین بُت داستان سرایی کنند، کاملاً حیرت زده اند و ملت نیز در به در و پریشان مانده است. اینها نه یک فکر زنده، نه برنامه ای برای آینده و نه هم یک حالت ثابت دارند. چه رسد به اینکه در برابر شرایط متحول، صادق بودن با خود را محافظت نموده، با استفاده از غیر عادی بودن حوادث، فعال و متحرک باشند.. این کار از آنها فرسنگ ها دور است.

*

... آه مقلد بی عقل و احمق بیکاره! تو تا کی طفیلی خواهی ماند و چیزی را که دیگران »سفید «بگویند »سفید «و »سیاه «بگویند تو هم »سیاه «خواهی گفت؟

*

... طفیلی ها از دروازه به دروازه گشتن و گدایی فکر، نمی شرمند، بی درنگ از یک محراب به محرابی دیگر می روند، و بی درنگ قبله عوض می کنند آن هم به رغم آنکه هرگز و هرگز مورد اعتنای معبودان دروغین شان قرار نمی گیرند!

انتظار نسل ها از معارف

از تعلیم و تربیه چه برداشتی باید داشته باشیم؟ نسل ها چگونه و به چه صورتی باید تربیت شوند؟ چه چیز ها را چرا و چگونه باید به آنان تدریس کنیم؟ و این وظیفهٔ مقدس را چه کسانی باید پیش ببرند؟ یک نظام تعلیمی و تربیتی که هدف و نمایهٔ آن مشخص نشده است، آن گونه که نسل ها را حیرت زده خواهد ساخت، چیز های جا داده شده در ذهن و روح جوانان بدون آگاهی از اینکه چه چیزهایی چگونه باید یاد داده شوند و اصول و روش های تربیتی چگونه باید باشند نیز آنان را فقط حمال معلومات بار خواهد آورد. میان ساختار اجتماعی ملت ها و اصول و اساسات تربیهٔ یک رابطهٔ آشکار و یک پیوند نزدیک موجود است، هر تربیتی که به افراد ملت ها داده شود جامعه نیز آهسته آهسته همان شکل را به خود می گیرد. زیرا نسل‌های پرورش یافتهٔ امروز به عنوان پرورش دهندگان فردا بر سر وظیفه خواهند آمد و عین چیز های را که از استادان شان آموخته اند، در دل شاگردان تخلیه خواهند کرد.

*

... آنانیکه مشغول تربیت نسل ها اند تحت هر نامی که این وظیفه را انجام می دهند، بزرگی و اهمیت مسوولیتی را که بردوش گرفته اند نباید برای یک لحظه از یاد ببرند. ما برای تأمین آیندهٔ کودکان مان هر راه را می آزماییم و هر احتمال را به بررسی می گیریم و برای محتاج نشدن آنها به هیچ چیز، در برابر هر مشکلی سینه سپر می کنیم، و به هرسختی تاب می آوریم و می کوشیم تا یک دنیای »جنت آسا «برای آنان فراهم کنیم. اما آیا وقتی نتوانستیم آنان را به اخلاق و فضیلت که سرمایهٔ واقعی است ارتقا دهیم و در ادراک و فرهنگ به استقرار برسانیم، همه تلاش ها و کوشش های ما به باد فنا نخواهد رفت؟ آری، بزرگ ترین سرمایهٔ یک ملت، عبارت است از: فرهنگ رشد یافته در آغوش تعلیم و تربیت، ارادهٔ سالم، اخلاق و فضیلت. ملت های که این سرمایه را اندوخته اند، در واقع سلاحی را بدست آوردند که می توانند جهان را فتح کنند و مالک کلید اسرار آمیز شده اند که می توانند خزینه های دنیا را بگشایند. و برعکس، توده های که نتوانسته اند به این تربیت و این برداشت نایل گردند، در مبارزهٔ زندگی که در آینده خواهند داد، در همان راوند نخست، با ضربهٔ فنی از رده خارج خواهند شد.

*

... نسل هایی که خوب تربیت شده پرورش یافته اند، در مبارزهٔ زندگی می توانند در برابر هر چالشی که فرا روی شان قرار بگیرد سینه سپر کنند و هرنوع دشواری مادی و معنوی را سرکوب نموده، هیچ گاهی گرفتار نا امیدی نشوند.

به دنبال آفتاب؛ گردشی در چند رسالهٔ ...

از سخن پروردگار ـ قرآن مجید ـ و احادیث پیامبراکرم ـ ص ـ بررسی و تحلیل نموده است. از دید وی، نا «آشنایی به‌جهان‌بینی اسلامی و عدم اطلاع به اصول مبارزهٔ اسلامی، انحرافات سلوکی و عملی را در مسیر مبارزان قرار می‌دهد » (ربانی، ۱۳۷۲: ۴). به باور استاد شهید، «فاجعه انگیزترین عهد تاریخ اسلام، آن دورانی است که پیروان بی‌خبر و مفتیان جاهل، در نقش حامیان و مبارزین دین قرار گرفته و با نظریات ناآگاهانهٔ خویش، ضربات جبران‌ناپذیری بر پیکر انقلاب اسلامی وارد می‌آورند» (همان‌جا: ۳).

در نگاه مبارزاتی و آرمان‌گرایانهٔ استاد شهید که مملو از تجربه و آگاهی است، «بی‌خبری از آموزه‌ها و اصول مبارزهٔ اسلامی، در همه احوال، خطیر است » (همان‌جا: ۴). استاد، در پهلوی یادکرد از آموزه‌ها و راه‌کارهای دینی و تجربه‌های تاریخی، »قناعت وجدانی و نفسیت اسلامی «را نیز، از شالوده‌ها و بن‌مایه‌های اصول مبارزهٔ اسلامی می‌داند: ...» فراموش نباید کرد که تنها معرفت به مبارزهٔ اسلامی کافی نیست، بلکه داشتن نفسیت اسلامی و قناعت وجدانی کاملاً ضروری است. چه بسا اشخاصی که به احکام و مقررات اسلام آشنایی دارند، اما در عمل آن را تمثیل نمی‌کنند« (همان‌جا: ۵). در نگاه و اندیشهٔ استاد شهید، «این گروه ـ افرادی که به‌گفتار خود عمل نمی‌کنند ـ نمی‌توانند مبارزه نمایند و مردم را به راه حق دعوت کنند » (همان‌جا: ۵).

«دوگانگی شخصیت» نیز از کلیدترین نکته‌هایی است که در رسالهٔ »چه نوع مبارزه«؟ به آن پرداخته شده است. در نگرهٔ استاد شهید توام با بینشِ خردمندانه است، »دوگانگی در شخصیت مسلمانِ مبارز آفت بزرگی است و اساساً کسی که به دوگانگی وجدانی مبتلا باشد، نمی‌تواند مبارزه کند «(همان‌جا: ۵). شوربختانه باید پذیرفت و اعتراف کرد که بیش‌ترِ اشخاص، حتا آن‌هایی که خیلی نزدیک به استاد بودند و از خرمن اندیشه، ایده و آموزه‌های اجتماعی ـ سیاسی وی بهره می‌بردند و در پرتو مهربانی او بزرگ شدند، بیرون از این مولفه نبودند و نیستند. انگار استاد شهید به این نکته واقف بوده که این رویکرد را روشن کرده است.

در گونهٔ دوم مبارزه که استاد شهید با بینش خردمندانه و آب‌خورده از قرآن و سنت در این رساله ارایه کرده است (خلوص نیت در مبارزه)، روشن کرده است که: «مبارزه‌یی که به‌خاطر کسب نام و شهرت، بهادری و شجاعت، تلاش غنایم مادی و تصاحب سلطه و قدرت باشد، در نظر اسلام ارزشی ندارد » (همان‌جا: ۵- ۶). با در نظرداشت نگرهٔ استاد شهید، نگاه‌ها و نگرش‌هایی که برای کسب نام و نشان، دلیری و شجاعت، زراندوزی و زورافزایی و برتاباندن شخصیت خودی باشد، هیچ ارزشی ندارد. در ادامهٔ سخن گهربار استاد چنین آمده است: «یک مبارز، جز ادای مسوولیت و انجام وظیفهٔ [خویش]، چیز دیگری را انجام نداده است. پس حق ندارد از کسی توقع پاداشی نماید و منتظر باشد مردم از او اظهار خوشی نمایند و با دعوت او را به گرمی و حرارت استقبال کنند «(همان اثر: ۸). استاد شهید، برای روشن کردن بیش‌تر سخن خود، آیه‌یی از قرآن کریم را گواه می‌گیرد بر این که یک مبارز، باید منتظر هیچ نوع پاداشی نباشد. «از شما، هیچ پاداش و اظهار تشکری مطالبه نداریم.(۷ -۶) »

او [استاد شهید] با پیش زمینه‌های متعالی و اندیشده‌یی که مطرح می‌کند، در ادامهٔ بحث خود، پیروان جمعیت اسلامی افغانستان را هشدار می‌دهد که: »مبارزین جمعیت اسلامی افغانستان این حقیقت را می‌دانند که آن‌ها، اگر به خاطر نجات مردم فداکاری می‌کنند، اگر در راه رهبری جامعه به سوی صلاح و سعادت، متحمل رنج‌ها و ناهمواری‌ها می‌شوند، این همه را به‌عنوان ... مسوولیت انجام می‌دهند. پس نباید از برخوردهای ناموافق مردم شکایت کنند که چرا از ما و دعوت ما، همگی به‌گرمی استقبال نمی‌کنند «(همان‌رساله:۷). او در روشنایی حدیثی از پیامبر اکرم ـ ص ـ سخنان خود را این گونه ادامه می‌دهد: »از این‌جا است که رزمندگان جمعیت اسلامی افغانستان [که] فقط به‌خاطر برتری دین خدا ـ ج ـ جهاد می‌کنند، در قید و بند اهداف و غایات مادی خود را اسیر نساخته و به‌سوی این هدف عالی، قربانی‌های بی‌دریغی داده [اند] و می‌دهند. آن‌ها تشنهٔ قدرت و در سودای مال و دولت و هوای شهرت نیستند. این‌ها، همه، در نظر آنان بی‌ارزش و فرومایه است. چه این‌ها اساساً محرک و انگیزهٔ جهاد نبوده بلکه، عامل تباهی و فساد اند »(همان‌جا: ۷- ۸).

بلی، متن‌های بازماندهٔ تاریخی که بن‌مایهٔ گوهرین بالندگی جریان‌های شکل‌گرفته در تاریخ را آیینه‌داری می‌کنند، گواهی می‌دهند آن‌هایی که برای اهداف مادی، مبارزه می‌کنند، پیش از آن‌که باعث آبادانی، ترقی و پیشرفت میهن و مردم‌شان شوند، زمینه‌ساز ویرانی و تباهی مردم و میهن گردیده‌اند. پرواز بلند، نصیب آن‌هایی می‌شود که اهداف عالی، نکو و انسانی دارند؛ نه دون‌مایگان و سفلگانی که با آب دهن روی می‌شویند. به سخن شاملو، «پرنده‌یی که بر پروازِ بلند می‌اندیشد، سرانجام، بر بلندای آسمان، پَرواز می‌کند.»

در رویکرد سومی استاد شهید در رسالهٔ «چه نوع مبارزه»؟ که «هوشیاری در مبارزه »نام گرفته است، استاد با نمونه‌برداری از قرآن، احادیث و داستان‌ها و روایت‌های اصحاب پیامبر ـ ص ـ به‌ویژه داستان حضرت خالد بن ولید، فرموده است: »پس آن‌هایی که بی‌خبرانه هوس مبارزه می‌کنند؛ کسانی که به‌هوای قدرت دم از جهاد می‌زنند و در زیر ملک اسلامیت، بزرگ‌ترین جنایات را مرتکب می‌شوند[در زیر پرچم اسلام]، آن‌هایی که به عنوان عمل اسلامی، بی‌هدف به‌هر که می‌تازند و هرکه را مورد طعن قرار داده یا با صادر نمودن عنوان فتوای کاذبانه، سند گنه کار بودن دیگران را امضا می‌نمایند؛ چنین مردمی، از روی جهالت و نادانی، هم به‌خود جفا کرده و هم به‌عقید و فرهنگی که به آن ارتباط دارند » (همان‌جا: ۱۰).

نکتهٔ بعدی که استاد در ادامهٔ سخنان گران‌مایهٔ خود به آن اشاره کرده، موردی است که امروز دامن‌گیر گروه‌های اسلامی در جهان شده است. استاد در ادامهٔ سخنان گهرآمیز خود فرموده است: «آن‌هایی که چون کور خیز بی‌جا زده و به‌نام انقلاب اسلامی، طریق نا مقدسی را انتخاب می‌کنند، باید آگاه و مطلع باشند که اعمال آن‌ها، در حقیقت محکومیت نهضت‌های اسلامی را فراهم نموده و بدین ترتیب، مسلمانان را در انظار جهانیان، عناصر جاهل و نادان و بی‌درک معرفی خواهد کرد » (همان‌اثر:۱۰). همان‌گونه که در متن گفتار استاد شهید آمده است، امروزه، در گوشه و کنار جهان، هرکس، پیرو هر آیین و مکتب و مذهبی که باشد، هر عملی را که انجام بدهد، خواسته و ناخواسته، به‌دامن اسلام برجسپش می‌زنند. استاد در ادامهٔ سخنان خود، با برشمردن شاخه‌ها و مولفه‌های هوشیاری در مبارزه، بازهم انگشت نشانه به‌سوی جمعیت اسلامی افغانستان می‌کند و می‌گوید: «رزمندگان آگاه، انقلابی و پرشور جمعیت اسلامی افغانستان در راه رسیدن به آرمان عظیم خویش، باید به جهان‌بینی اسلامی آشنا و از هدف و اصول مبارزهٔ خود خبر شوند. با نیت پاک، هوشیارانه و سنجیده در پناه رعایت الهی به‌پیش روند»، پس بر ره‌روان استاد شهید است تا حرف‌های رهبر و راه‌نمای خود را آویزهٔ گوش شان نمایند و این گفته‌های سحرانگیز و مینوی رهبر تکرار ناپذیر تاریخ به باد فراموشی سپرده نشود.

در نگرهٔ استاد شهید، راز شکست ایشان، نیروهای تا دندان مسلح و مجهز به‌جنگ افزارهای پیشرفتهٔ جهان نیست. استاد با باور و اعتماد کامل می‌گوید که: »دشواری کار در این نیست که با استعمار سرخ و مزدوران زرخریدش روبه‌رو هستیم و یا دار و دسته‌های پُر مکر و دسیسه، علیه ما توطیه چینی می‌نمایند و به پیروی از اعمال استعمار و دانشمنان اسلام، چون بلندگویان، خصم بر می‌تازند، بل راز شکست ما، در خود ما است. آن‌جا که پایه‌های ارادهٔ ما سست می‌گردد، جایی‌که ضعف و ناتوانی در دنیای تصمیم راه پیدا کند، آن‌جا است که دشمن بر ما پیروز می‌شود »(همان‌اثر:۱۲). در رسالهٔ «چه نوع مبارزه»، دسیسه‌های شوم، ارتجاعی و فرومایهٔ دشمنان جال عنکبوت خوانده شده و مبارزین و رزمندگان آگاه، به صبر و استقامت فراخوانده شده‌اند. (همان‌جا: ۱۳). گوهر و بن‌مایهٔ متن استاد بیان می‌نماید که: »باید دسیسه‌ها و شایعه پرگنی‌های آن‌هایی را که بندگان چرس و حشیش‌اند و در عالم خیال زندگی می‌کنند و توان فهم زندگی واقعی را ندارند و یا عناصر جبون و بز دل که به‌کمبود بودجهٔ عقل و منطق دچار گردیده اند و دیوانه‌وار بر خر هر رهگذری دهن باز می‌کنند، به هیچ شمرد و به پیروزی قهرمانانهٔ خویش امیدوار بود » (همان‌جا).

ادامه دارد

مروری بر برخی رویدادهای مهم امنیتی در کشور

۱۳ثور:

* مدیر مالی و اداری ریاست امور زنان ولایت لوگر دیشب توسط افراد مسلح ناشناس به قتل رسید. به قول رسانه ها، این رویداد در قریهٔ قلعه سیدان ولسوالی بره کی برک رخ داده است . گفته می شود، افراد نقاب پوش نا وقت شب به منزل نظراب شاه مدیر مالی و اداری ریاست امور زنان آمده او را با مرمی کلاشینکوف به قتل رسانیده اند .

* ساکنان ولایت سرپل به رسانه ها گفته‌اند که وضع امنیتی از چند ماه به این سو بدتر شده و این امر سبب گردیده تا آنها خود دست به کار شوند. آنها گفته‌اند که این پنجصد نفر برای مقاله با عوامل ناامنی مسلح شده‌اند. فرمانده پولیس سرپل نیز گفته است، این "خیزش مردمی"، در هماهنگی با نیروهای امنیتی صورت گرفته است. به گفتهٔ وی، "مردم به خاطر این که همیشه در مسیر راه‌ها اذیت می‌شدند، مردم بلخاب، سانچارک و گوسفندی حرکت خود را علیه دشمن آغاز کرده‌اند."

۱۴ثور:

* به قول خبرنامهٔ وزارت امور داخله، در اثر عملیاتی که در ده روستای کندز انجام شد، از وجود دشمنان به گونه کامل پاکسازی شده و نیروهای پولیس ملی و اردوی ملی همچنان به عملیات خویش به هدف پاکسازی کامل این ولسوالی ها ادامه می دهند. به تازه گی در عملیات پاکسازی در ولسوالی امام صاحب و چهار دره ۱۱ تن از دشمنان مردم افغانستان بشمول ملا شیرزی گجر و مولوی قریشی کشته و ۱۱ تن دیگر شان زخمی شدند.

* عملیات تصفیوی نیروهای اردوی ملی در بخش های از کشور ادامه دارد و در تازه ترین انکشاف ۵۴ طالب مسلح دیگر کشته شده است. دفترمطبوعاتی سخنگوی وزارت دفاع ملی خبر داده است، درعملیات تصفیوی زیر نام نجات دو در مربوطات ولایت زابل ۲۶ طالب مسلح کشته و ۲۳ طالب مسلح دیگر زخم برداشتند . همچنان در عملیات تصفیوی دیگری این نیروها زیر نام شاهین ۲۳ در مربوطات ولسوالی امام صاحب ولایت کندز ۱۵ طالب مسلح کشته، پنج طالب زخمی و چهار تن از قوماندان این گروه گرفتار شدند و قریه های نغمه بازار، ورته پوز، نوآباد، خوش محمد، ارباب خیل، و الف بیری این ولسوالی از وجود طالبان مسلح تصفیه گردیده است. به قول خبرنامهٔ وزارت دفاع ملی، در عملیات های تصفیوی دیگری نیروهای اردوی ملی در مربوطات ولایت های خوست، پکتیا، فراه ، نیمروز، ۱۳ طالب مسلح کشته شدند و ۹ طالب دیگر زخم برداشته است .

* در حملهٔ انتحاری که صبح امروز در ساحهٔ ناحیهٔ ششم شهر کابل در برابر یک موتر حامل مامورین دولتی صورت گرفت دو نفر به شهادت رسیده و ۲۱ نفر دیگر زخم برداشتند. به گزارش رسانه ها، این حادثه صبح امروز در سرک سناتوریم دارالامان در برابر موتر حامل مامورین لوی سارنوالی رخ داد.

۱۵ثور:

* در درگیری میان محافظان دو وکیل شورای ولایتی لغمان سه تن کشته و ۵ تن دیگر زخمی شدند. سخنگوی والی لغمان به رسانه ها گفته است که این درگیری حوالی ساعت ۱۱ امروز در شهر مهترلام میان محافظان یوسف ملنگ زوی و اجمل وفا دو تن از نماینده گان شورای ولایتی لغمان صورت گرفت. به گفتهٔ وی، برادر و یک محافظ اجمل وفا شامل کشته شده گان می باشد.

* به گزارش رسانه ها، ریاست سره میاشت ولایت بغلان گفته است که در جریان ۱۰ روز درگیری ها میان نیروهای امنیتی افغان و مخالفین مسلح دولت در این ولایت، ۲ فرد ملکی کشته و ۱۵ تن دیگر زخمی شدند. به گفتهٔ وی، بیشتر قربانیان این درگیری ها زنان و کودکان می باشند.

۱۶ثور:

* گفته می شود، پنج تن اعضای یک خانواده در نتیجه برخورد راکت در ولایت فاریاب زخمی شدند. این افراد از اثر اصابت یک فیر مرمی راکت انداز به منزل مسکونی شان دیشب در ولسوالی المار زخم برداشتند.

۱۷ثور:

* در چندین عملیات تصفیه یی در ۴۸ ساعت گذشته، در ولایت های مختلف کشور، ۶۳ تن از شورشیان کشته شده اند. در خبرنامهٔ وزارت داخله آمده است که این عملیات ها با شرکت پولیس، اردو و امنیت ملی در ولایت های کنر، پروان، کندز، فاریاب، بدخشان، سرپل، قندهار، زابل، ارزگان، غزنی، بادغیس و هلمند راه اندازی شد که پنج تن از شورشیان در جریان این عملیات ها دستگیر شده اند و مقداری سلاح هم به دست نیروهای امنیتی افغان افتاده است.

* به قول رسانه ها، از مدت دو هفته بدینسو، در ساحات مختلف ولایت قندز، میان مخالفان مسلح و نیروهای دولتی درگیری جریان دارد که از اثر آن مردم مُلکی نیز متضرر شده اند. والی قندز گفته است که از آغاز درگیری میان مخالفان مسلح دولت و نیروهای دولتی تا اکنون به تعداد ۲۲۱ تن از افراد مُلکی در ساحات مختلف این ولایت زخمی گردیده اند: " در عملیات که تا امروز ادامه دارد در حدود ۱۹۰ نفر از دشمن کشته شده اند و در حدود بیست نفر از سربازان ما کشته شده اند و هم‌چنان در حدود ۲۲۱ نفر از افراد مُلکی زخمی شده اند." به گفتهٔ وی، در برخی ساحات مخالفان مسلح دولت با استفاده از منازل افراد مُلکی بالای نیروهای امنیتی حمله می‌کردند و هم‌چنان از طریق مردم مُلکی خود را اعاشه می‌کردند. از سوی دیگر، شماری از مردم که از نقاط مختلف ولایت قندز بی‌جاشده اند گفته اند که در اثر این درگیری ها اطفال شان از تعلیم دور مانده اند و هم‌چنان کشت و زراعت شان در حال از بین رفتن است.

په یمن کې روان کړکیچ...

واکمنان خو د یوې مخې هغه څوک دي، چې چیرته د یویشتمې پیړۍ د یکه تاز زبر ځواک لخوا یې دموکراسي ستایل کیږي؛ ولی چې لدې لیارې یې لاسپوځي واک ته رسیږي او چیرته بیا دیکتاتوري او شاهي نظامونه منلی کیږي، مقصد چې د دوی جغ په اوږه یوسي. او ځینې یې بیا د احتمالي خواخوږیو او مشروطو مرستو لاسته راوړلو لپاره ددې جگړې د یو لورې خوا ته ودریږي او سیاست د اقتصادي گټو په نیت خپلوي. لکه افغانستان او پاکستان او داسې نور هیوادونه؛ اوس داسې یو هیواد په اسلامي امت کې نه پیدا کیږي چې د ملامت او سلامت د په گوته کولو پر ځای دواړه هیوادونه خپل تاریخي مسوولیت ته متوجه کړي او ځینې خو بیا د همدغې لویدیځې نړۍ په توطیو سره د رامینځته شوو کورنیو کړکیچونو لامله ځان کې دا شیمه نه ویني او یا له مخه یې له دغو هیوادونو سره اړیکې نازکې شوي دي او یا په نورو بحرانونو کې د دریځ نیولو لامله د یو لورې سره هغسې د باور ځای نه لري چې ورته اړتیا لري لکه ترکیه.

له سیمې څخه په لیرې پرتو اسلامي هیوادونو کې، که مالیزیا کولاې شي دا رول ولوبوي خو د لویدیځ لخوا لس کلونه وړاندې اقتصادي کلابندۍ له هغې څخه هم اوس جرأت اخستی دی. او د فلسطین حماس او د مصر د الاخوان المسلمون گوند پخواني واکمن دکتور مرسي په خپل سیاسي بصیرت سره، د سعودي او ایران ترمینځه توازن ساتلی وو. خو هغوی له بل هر چا څخه زیات له کورنیو بحرانونو په لمبو کې سوځي.

اوس هغوی هم د اسرائیلو د ظلم او د امریکا د یو بام او دوه هوا سیاست خوړلي دي؛ چې اوس یې په زرگونو پیروان د زندانونو تورو دروازو تر شا پراته دي او ځینو یې د لاسپوڅو نظامونو د محاکمو لخوا د اعدامولو له حکمونو اورولو څخه کړیږي نو ځکه یوائې زهیرو دعوتگرانو او د یرغمالو ولسوو هغه مؤمنانو ته پاتې ده چې ورته دعاء وکړي او یا دا چې د قطر دکتور یوسف قرضاوي څخه د امریکا بندیز پورته شي چې تگ راتگ یې ناشونې دی. زمونږ د هیواد د اصلاح خوښو ښاییې له وسه پورته وي. یا د هغو مدني ټولنو لخوا د ناندریو وېره ښایې ولري چې د نورو پیسې ورته پروگرامونه ټاکي او بیا ورته دا خبره په خوله کې ورکول کیږي. چې د خپل هیواد ستونزې پریږدي او د نورو د حل فکر ورسره دی؛ پداسې حال کې چې مونږ ټول یو امت یو. ددې امت هره برخه زمونږ وجود دی؛ باید ددې وجود د هر غړي په درد دردمند شو؛ ځکه که داسې ونکړو نو قسم خوړلې پانگواله نړۍ چې په ترکیه ترحم نکوي. په مونږ یې هم نکوي او وړاندې لدې چې د تسنن او شیعه برلاسۍ د اور تاؤ مونږ ته راورسیږي. پکار ده چې په خپل اور ځای کې یې مړ کړو او د امت وروروليۍ په یووالي سره د سرې او زیړې امپراتورۍ دسیسې شنډې کړو؛ ځکه یهودان پیروی کوونکي او پالونکي نړۍ د قرآن کریم د وینا سره بسم د مسلمانو تر هغې دښمنه ده چې تر څو یې پیروي ونکړي.

آزادی بیان، خواست...

چیزی به نام جایزهٔ مطبوعاتی شنیده نمی شود.

همانند موارد دیگر، آنچه در قانون اساسی در مورد آزادی بیان گفته شده است، رعایت نمی گردد. عزم ملی در مورد آزادی بیان، رشد فرهنگ و جریان کتاب نویسی و تحقیق علمی در کشور کمرنگ می باشد. در حالیکه نویسنده گان و محقیقان کشور به یک سیاست تقویت و حمایتی نیاز دارند؛ اما این سیاست حمایتی تا اکنون وجود ندارد.

هزینهٔ چاپ کتاب در افغانستان بالا است، از اینرو اصحاب و بنگاه های نشراتی کتاب و رساله های مورد چاپ خویش را در کشورهای همسایه به چاپ می رسانند. جای داشت که در روز آزادی بیان و قلم برای عده یی جوایز توزیع می گردید.

ما امروز در افغانستان نویسنده گان چهره دست در عرصه های روزنامه نگاری، اجتماعی، فلسفی، دینی، هنری، شعر و داستان داریم، اما برای تولیدات و محصولات فکری آنها کمترین مجال داده می شود و نویسنده گان نمی توانند از حق اندیشه و قلم خود استفاده کنند.

قانون کاپی رایت در افغانستان عملی نمی باشد و از حقوق نویسنده محقق در کشور حمایت و پیشتیبانی صورت نمی گیرد، نویسنده و محقق قادر نیستند از راه اندیشه و قلم برای خود روزی به دست آرند و از اینرو در کنار پیشهٔ نویسنده گی، به کار دیگری نیز اشتغال می ورزند. بهر صورت، آزادی بیان از حقوق شهروندی است و باید آنرا مانند مردمک چشم پاس داری نمود تا برای مردم آگاهی و بصیرت داده شود.

هفته نامهٔ

وآنان که در راه ما با جان و مال جهاد کردند محققاً آنان را به راه خویش هدایت می کنیم و همیشه خدا یار نیکو کاران است

قرآن کریم

مجاهد

ارگان نشراتی جمعیت اسلامی افغانستان

- مجاهد می تواند مطالب را ویرایش کند.
- مطالب آمده مسترد نمی گردد.
- آرا واندیشه های مقالات غیر از سرمقاله لزوماً مبین آرا ومواضع جمعیت نیست.

شعار ما

رضای خداوند(ج) هدف ما
حضرت محمد(ص) رهبر ما
قرآن قانون ما
جهاد راه ما
شهادت در راه خدا
از عالی ترین آرزوهای ماست

دور ششم –سال چهاردهم – شمارهٔ ششم ۱۹ ثور ۱۳۹۴ ۲۰رجب المرجب ۱۴۳۶ 9 May 2015

«انسان در گرداب بحران ها»

■ ثامر

«انسان در گرداب بحران ها » نام کتابی ارزشمند از مجموعه مقالات واعظ و نویسنده توانای کشور دوست ترکیه – محمد فتح الله گولن – است که روز سه شنبهٔ هفتهٔ گذشته از سوی مرکز علمی فرهنگی تسامح و انتشارات باران، به گردانندگی صدیق الله توحیدی، در سالون هوتل صافی لندمارک در کابل، رونمایی گردید.

مقاله های کتاب «انسان در گرداب بحران ها» سراسر نصایح، آموزه های دینی، تعلیمی، تربیتی و روحانی است که خیلی ها آموزنده می باشد، توصیهٔ خواندن این کتاب ارزشمند را برای همه بخصوص جوانان کشور مفید می دانم. این کتاب از سوی فیض محمد عثمانی – وزیر فعلی ارشاد، حج و اوقاف– از زبان ترکی به زبان دری برگردان شده، در یک کنفرانس علمی مورد بحث اکادمیک قرار گرفت.

بنا به دعوت، دراین نشست شماری از استادان دانشگاه ها، دانشجویان، نویسنده گان، رسانه ها و اهل خبره حضور بهم رسانیده بودند.

آقایان سید حسین اشراق حسینی، زبیر شفیقی و محمدعالم کوهکن، پیرامون شخصیت علمی و فرهنگی استاد گولن و نقد و بررسی این کتاب، دیدگاه و نظریات شان را با حاضران همایش شریک ساختند.

دوستی و صلح در دستور کار فتح الله گولن قرار داشت و بر همین اساس، جایزهٔ صلح گاندی را کمایی کرد. این شخصیت والا مقام، ۸۰ اثر علمی دارد که به بیش از ۳۰ زبان دنیا ترجمه شده است.

با مرور کوتاهی که به این کتاب داشتم، اینک گزیدهٔ قسمت های از چهار مقاله – بحران مقاومت، خود نوسازی، طفیلی و انتظار نسل ها از معارف – را پیشکش خواننده گان عزیز می نمایم:

بحران مقاومت

... دنیا از کران تا کران با ابرهای پرقساوت پوشانده شد. هر طرف چنان تاریک است که چشم، چشم را نمی بیند.. هر روز بحران تازه ای در افق ما ظهور می کند... رویا ها و کابوس های ترسناکی که آمدند و روی امید ها و افکار ما فرو ریختند، دنیای ما را به حالت سرزمین غول ها در آوردند.

*

... اما باید اذعان نمود، این احتمال هم وجود دارد ملت های مظلومی که غرور شان شکسته و حیثیت شان پایمال شده است، زنده شوند و جایگاه تاریخی شان را باز یابند و با آن دفاع های روح شان به غرش بیایند و تمام اجاق های ابلیسی دشمنان ملت ما را خاموش کنند.

خود نوسازی

... خود نوسازی، نخستین شرط همیشه بودن و مهم ترین اساس آن است. آنانی که با فرا رسیدن وقت و زمانش خود را نو نمی سازند، اگر نیرومند هم باشند دیر یا زود محکوم با ناپدید شدن هستند. هر چیز با نو ساختن خود زنده می ماند و به هستی اش ادامه می دهد. با متوقف شدن نوسازی نیز مثل جسد بی جان، به پوسیدن و بر باد رفتن واگذاشته می شود. روی زمین در موسم بهار بزرگترین نمایشگاه برای خود سازی هر چیز است. گیاهان، درختان و خاکی که در جایی به اندازهٔ یک ناخن به میلیون ها جاندار دایه گی می کند.

*

... مانند هر چیزی آدمیزاد نیز مجبور به خود نوسازی است. دولت ها و ملت ها به تناسب خود نوسازی و جوان شدن در مشاعر و اندیشه ها و در زندگی قبلی و روحی می توانند در سطح دنیا آمادهٔ رفتن زیر بار مسؤولیت ها و فتح جهان شوند؛ فتحی که به صورت روشنی بخشیدن به علم، ایمان دادن به تخنیک و تقدیم پیام های حیات بخش به فرزندان انسان تحقق خواهد یافت... بر عکس اقوام و جوامعی که از خود نوسازی بازند مانده اند، قادر نخواهند بود خود را از نابود شدن در پنجه های اسارت نجات دهند. خود نوسازی نباید با شیفتهٔ تجدد و معتاد مود پرستی بودن، اشتباه گرفته شود. ص۶

په یمن کې روان کرکیچ
او د یرغمالو مسلمانو ولسونو دنده

□ شفیق

په یمن کې د عبد ربه منصور هادي د حکومت په له منځه وړلو سره چې د حوثي ډلې لخوا کوم ناورین رامنځته شو او دوه اسلامي هیوادونه (سعودي او ایران) یې ددغه هیواد کورنۍ جګړې ته وړ تېل وهل، ورځ تر بلې د عراق، سوریې، لیبیا، افغانستان، پاکستان او .... د ناورینونو وروسته، دغه په اقتصادي ډګر کې وروسته پاتې هیواد هم د نورو په جګړه کې سوځي.

دا ځل د سعودي او ایراني واکمنانو د اوږدې مودې راهیسې سړې جګړې او په اسلامي امت کې د دوی د سیالیو انګیزې د اسلامي امت یوه برخه د وېر په تغر کښېنوله؛ چې نږدې له یوې میاشتې راهیسې د سعودي عربستان په مشرۍ جوړ شوی ایتلاف، د حوثي ډلې د واک پراختیا حرص (چې تر شایې ناسمو عزایمو شتون درلوده)، د یمن خاوره بمباروي څو د منصور هادي نسکور شوی حکومت بېرته خپل ځای ونیسي او ایران د خپلو مذهبي ملګرو د برلاسۍ لپاره مقابله کوي خو بې وزله یمنیان چې نه ورته د سعودي د تېلو او نفتو چینو څخه ګټه شته او نه د ایران د شیعه برلاسۍ او تېلو څخه یې بنایې ګټه پورته کړای شي، د اور په لمبو کې سوځي.

د سوریې له جګړو څخه پوزې ته راغلې سوریایې ولس، چې د بشار الاسد د واکمنۍ نشي هجرتونو ته تېل وهلي او تر دا مهال یې له اته ملیونو څخه زیاتو وګړو له هیواده کډه کړېده، اوس د یمني ولس وار دی چې له هیواد څخه د تېښتې لپاره د اروپا لویې وچې ته د رسیدلو لپاره د افریقایې وګړو په څېر د مرګ کومې ته ځان وغورځوي او په مرګونو لرونکو لارو باندې له هیواد څخه وتلو ته تن کیږدي؛ ځکه د ایران او سعودي د سیالیو جګړې ورځ څخه ژوند اخلي؛ له یوې خوا د حوثیانو د ترپ او خرپ عملیات یې ژوند ګوابښي او له بلې خوا د سعودي درانه بمونه، چې د ملګرو ملتونو د راپور له مخې پکې د منع کړای شوو خوشه یې بمونو څخه هم کار اخستل شوی، د یمني مسلمانانو خوبونه تښتولي دي.

ځکه دوارو لوریو ته د مسلمانانو او د بې وزله یمنیانو وینې توئیږي خو کاشکې چې د راشد الغنوشي په څېر بصیرت لرونکی شخص دې ولس هم لرلې؛ چې د غل پر ځای د مل تښتېدنې تنازل ته یې تن کېښود او تونسي ولس یې د کورنۍ جګړې له زیان څخه وژغورلو؛ ځکه د اسلامي هیوادونو مشران او ۷مخ